

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Theologiæ Mysticæ, Seu Facilem & practicum modum
Exercitia Spiritualia S.P. Ignatii Loyolæ per octiduum faciendi - item
triduanam recollectionem fructosè instituendi complectens, Et
Sacerdotibus Præcipuè, aut de Sacerdotali Statu suscipiendo
deliberantibus accomodata, Una cum ...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1680

Regulæ De discretione Spirituum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48834)

Ex libro Ascetico, & historico aliquot capita.

Ex libello exercitiorum legi possunt priores Regulae animi motus, quos diversi excitant spiritus, discernendos, boni solum admittantur, & pellantur mali; quae pro tanto consideratius legendae sunt, quanto majorem in Sacerdos notitiam hauriet, non ad se duntaxat, sed aliorum tiam dirigendos, ut ambo observare studeant Apostolicum monitum Joan. 1. c. 4. *Nolite omni spiritui credere, sed probate spiritus, si ex Deo sint.* Unde pro meliori intellectui harum regularum supponendum est ex communi Asceticarum doctrina, duo esse principia, à quibus animi motus oriuntur, *internum* scilicet, quod est ipsa cujusque hominis natura, cujus motus pulchrè & fusè Thomas Kempensis l. 3. c. 14 explicat; & *externum*, quod iterum in *bonum*, quale est Deus vel Angelus, & in *malum*, quale est diabolus, subdividitur; ad quae proinde discernenda sequentes regulae in compendium brevitatis causâ redactae à S. Ignatio in libello Exercitiorum sunt praescriptae.

Regula I.

Quòd spiritus malus per illecebras carnis objectas, eos qui facile peccant mortaliter, ad nova peccata allicere; bonus verò spiritus conscientiam pungere, & à peccato abstergere solet.

Regula II.

Quod homines perfectionis studiosos malus spiritus per scrupulos, tristitias, aliasque perturbationes à profectu impedire nitatur; bonus verò spiritus per consolationes, meritisque illustrationes roborare, & ad progressum incitare conetur.

Regula III.

Quòd consolatio spiritualis sit lætitia quaedam animae et amore Creatoris sui exorta, vel certè ad eundem impellens; quae proin, si etiam in corpus redundet, sensibilis vocatur, sin minus, rationalis appellatur. Etsi verò ejusmodi consolationes per se bonae sint, & merito appetendae, eò quòd, ut P. Petrus Faber dicere solebat, non obscurum sint gratiae praesentis indicium, efficaciantque, ut anima hoc pabulo roborati

borata impensius se divino servitio mancipet; rectè tamen monent Ascetæ, non esse iisdem nimium innitendum, eò quòd veniant, & vadant. Unde *Serius amator* Christi, ait Thomas Kemp. l. 2. c. 9. *Et studiosus sectator virtutum non currit super consolationes, nec quarritales sensibiles dulcedines, sed magis fortes exercitationes, Et pro Christo duras sustinere labores.*

Regula IV.

Quòd desolatio sit tristitia quædam animi, & obtenebratio torporem in amore & servitio Dei inducens, & ad res terrenas amplectendas instigans. Unde utiles plerumque ejusmodi desolationes esse, unanimiter docent Ascetæ, easque theatrum & arenam virtutis vocant, in quo præclara occasio majoris meriti, victoriæ sui, & amoris erga Deum demonstrandi offertur. Id quòd egregiè more suo Thomas Kempensis l. 2. c. 9. indicavit, dum dixit: *Non est grave, humanum contemnere solatium, cum adest divinum; magnum est, Et valde magnum tam humano, quàm divino posse carere solatio, Et pro honore Dei libenter exilium cordis velle sustinere.*

Regula V.

Quòd tempore desolationis nihil, aut innovandum sit circa propositum animi, aut vitæ statum (intellige, si bonus sit hic status; si enim malus sit, utique ad emendationem impelli debet animus, ut cum Deo in gratiam redeat) Ratio autem hujus Regulæ rectè à S. Ignatio hæc assignatur, quòd tali tempore homo à spiritu malo agitetur, cujus instigatione nunquam rectè aliquid agitur.

Regula VI.

Quòd tempore desolationis adhibenda sint media, quæ contra desolationis impulsum tendunt, qualia sunt oratio, humilitas, patientia, discussio sui, ut si per culpam quandam fortè causam dederit tali desolationi, sublatâ causâ ipse etiam effectus tollatur. Sic Christus in horto orans docuit; sic Joannes Berckmannus Societatis nostræ Scholasticus, qui, cum desolatus erat, animum non demittebat, nec orationes, aliâque pietatis exercitia negligebat, sed ferventer Deum inter-

interpellans, redde mihi, clamabat, lætitiā salutaris
emitte lucem & veritatem tuam. Quod si quis putet, se
re non posse, suadent Ascetæ, ut saltem imitetur Mendicem
ulceribus plenum, qui se in terram abjicit coram Medico,
miseri cordi homine, & licet verbum nullum dicat, oculis
vultu, & ipsis ulceribus perorat.

Regula VII.

Quod, quamdiu desolatio præsens est, cogitandum
nos probationis causâ nobis ipsis relinqui, ut per naturalia
quoque vires insultibus inimici nostri obstetamus. Quod
men Riccius p. 3. tr. 3. c. 8. raro contingere putat, eò quod
non solet Deus imbecilibus humeris tam grave onus im-
ponere. Sed & illud firmiter persuadendum est, non solum
naturalibus viribus in tali casu hominem relinqui, sed
etiam gratiam & auxilium divinum adesse, licet ob de-
ctum fervoris & consolationis non ita sentiatur.

Regula VIII.

Quod ad desolationes, ut par est, sustinendas, singulari
profit patientiæ studium, & spes securæ brevi iterum con-
solationis; uti jam olim etiam pius Asceta suavit. l. 2. c. 1.
dicens: *Cum ablata fuerit consolatio; non statim desperare,
sed cum humilitate & patientia expectare caelestem visitati-
onem, quoniam potens est Deus ampliore tibi redonare con-
solationem. Illud non est novum, nec alienum viam Desolati-
onis, quia in magnis Sanctis: & in antiquis Prophetis saepe
sæpe talis alternationis modus.* Hinc Riccius l. c. monet
ejusmodi desolatum, etsi speret redituram consolationem,
sæpe tamen paratum esse debere ad novas desolationes, ut
persuadere sibi debere, plures fore desolationes, quam con-
solationes, eò quod ejusmodi desolationes sint singularia
signa divinæ providentiæ, & maximi erga nos amoris indicia
nostræ humilitatis fomenta, virtutis experimenta, seges ma-
ritorum, & præcipuum adjumentum ad perfectionem.

Regula IX.

Quod tres sint præcipuæ causæ desolationis, nempe
castigetur tepiditas in spiritualibus Exercitijs: ut probetur
homo

homo, num gratis velit servire Deo : & ut agnoscat consolationes, & fervorem devotionis gratuita esse dona Dei, non nostris meritis debita. Unde sæpe citatus pius Asceta l. 2. c. 9. ait: *Cum igitur spiritualis a Deo consolatio datur, cum gratiarum actione accipe eam, sed Dei munus intellige esse, non tuum meritum. Noli extolli, noli nimium gaudere, nec inaniter præsumere, sed esto magis humilior ex dono, cautior quoque & timorator in cunctis actibus tuis: quoniam transibit hora illa, & sequetur tentatio.* Ex his tamen tribus causis posteriores duæ plerumque in ijs duntaxat, qui virtuti impensius student, locum habent, prima verò potissimam causam desolationibus præbet, maximè si ad teporem, uti communiter fieri solet, etiam inordinatus amor ad res aliquas creatas accedat; uti iterum bene advertit Thomas Kempensis, l. 1. c. 21. dum ait: *Quod divinas (consolationes) non habemus, aut rarius sentimus, nos in culpa sumus, quia compunctionem cordis non quarimus, nec sanas & externas omnino abjicimus.*

Regula X.

Quod is, qui consolatione fruitur, prospicere debeat, quomodo gerere se velit, si desolatio succedat, ut ad illam debito modo supportandam præparare se possit; quod consilium jam olim etiam pius Asceta l. 3. c. 7. approbavit dicens: *Consilium bonum est, ut fervoris spiritum concepto, mediteris, quid futurum sit abscedente lumine.*

Regula XI.

Quod affluente consolatione meminisse debeat, quam ignavus sit & pusillanimis desolatione ingruente, ne complacentiam, quæ consolationes plerumque sequitur, admittat, sicque collatum à gratuito donum amittere mereatur; qui enim pacis tempore nimis securus esse voluerit, sæpe tempore belli nimis dejectus & formidolosus reperietur. Ait iterum Thomas Kempensis loco cit. Hinc mox in Persona Dei addit: *Si scires semper humilis & modicus in te permanere, nec non spiritum tuum bene moderari & regere, non incideres tam citò in periculum & offensam.* Sicut autem tempore consolationis animum deprimmere, ita, ubi desolatio

tio ingruit, eundem per spem ad futuram gratiam divinam erigere debet, memor, quod non patiarur tentari Deus hominem supra id, quod potest, sed faciat etiam cum tentatione proventum.

Regula XII.

Quod dæmon consuetudinem imbellis mulieris imitetur, quæ mox abjicit animum, si maritum erecto animo, vultuque advertit obistere; secus, si timidum esse cognoscat. Hinc nempe & dæmon, est leo, si cedas: si stas, ut musca recedit. Hinc S. Jacobus c. 4. hortatur: *Resistite Diabolo, & superet vobis.*

Regula XIII.

Quod idem dæmon vehementer laboret, ne fraudulenter suæ suggestiones Viris spiritualibus detegantur, perinde ut impuri amatores virginem seducere volentes summo opere procurant, ne sua consilia parentibus innotescant, quia utique hoc pacto de conatibus suis actum putat. Hinc alijs pudorem ac verecundiam, seu præposteram reverentiam eorum, quibus secreta essent aperienda, alijs suspicionem, diffidentiam & timerem objicit: nonnullos ab alienat ab illis, quos deberent consulere, alios vanam sui fiduciam fallit, ut certum estiment hujusmodi detectionem sibi non adeo esse necessariam.

Regula XIV.

Quod idem dæmon iterum imitetur belli ducem, qui in castrum quampiam oppugnaturus, explorat, quænam pars eorum numerum præ cæteris sit maximè debilis, & ex eo loco arcem oppugnat, ut proin circa illa vitia, in quibus vincendis maxime se adhuc debilem esse advertit, præcipuè vigilanter fortiterque contra insultus Adversarij pugnandum sit.

Materia Scriptionis.

Cum totus hic dies in indagandis proprijs peccatis, eorumque radicibus consumendus sit, atque adeo ad confessionem etiam generalem ab ultima saltem simili confessione etiam præparatio suadeatur, utiliter quoque hodie pro materia scriptionis hæc ipsa peccatorum annotatio cum remedi-

ex meditatione haustus, assumetur, ut vel ex ipsa scriptione peccatorum suorum cumulum clarius cognoscat, atque adeo ad majorem pudorem & dolorem excitetur.

SECUNDA DIES.

Scopus hujus diei est, salutaria media contra peccatum preparare; quia verò inter hæc media non postremum jure merito censetur novissimorum consideratio, uti Deus ipse per Siracidem c. 7. indicavit dicentem: *In omnibus operibus tuis memorare novissima, & in æternum non peccabis.* Et iterum Deut. 32. c. *Vtinam saperent, & intelligerent, & novissima providerent.* hinc post peccatorum considerationem communiter meditationes de prioribus saltem tribus novissimis, utpote quæ magis ad compunctionem & horrorem peccatorum ingenerandum conducere videntur, morte videlicet, judicio, & inferno instituuntur. Etsi verò S. Ignatius nec de morte, nec de judicio ullam meditationem libello exercitiorum inseruerit, expressè tamen post quintum Exercitium monet, si visum fuerit expedire ad profectum eorum, qui exercentur, posse alias meditationes de morte, & judicio adjici.

Thesera.

Esote parati, quia horâ quâ non putatis, Filius hominis veniet. Luc. 12.

MEDITATIO I.

DE MORTE SACERDOTIS

Preludium I. est, proponere sibi ob oculos, hominem in lecto jacentem, & morti vicinum, atque ex una parte quidem Angelum Custodem, ex altera verò cacodæmones adstantes, & animæ egressum sollicitè expectantes.

Preludium II. Est petere à Deo gratiam, quâ & mortis acerbitatem ritè cognoscere, & quænam ad eam sanctè obsequendam præparatio adhibenda sit, ritè cognoscere queas.

Punctum I.

Considera I. tres primarias conditiones mortis, videlicet